

Nederlandse regering zou moeten worden gehaald. U kunt de kolonel de Bruyne namens mij meedelen dat ik deze medewerking niet wens te verlenen, tenzij hij mij zijn verontschuldiging aanbiedt. Ik verzoek u dit schrijven weer mee te nemen.¹

Ingelicht door van 't Sant, schaarde de koningin zich onmiddellijk achter Rabagliatti. Zij drong er bij Gerbrandy op aan, Furstner van de verantwoordelijkheid voor de voorbereiding der 'terugkeer' en de Bruyne van de leiding bij die voorbereiding te ontheffen (daarbij heeft stellig een rol gespeeld dat zij inmiddels vernomen had hoe Dogger, Hazelhoff, Krediet en Tazelaar door Furstner en de Bruyne behandeld waren). Gerbrandy evenwel, weigerde medewerking. De Bruyne was, schreef hij aan de koningin,

'(opgekomen) voor het goed recht der Nederlandse regering om een eigen contact te hebben in Nederland . . . Naar wat ik heb kunnen constateren, was niet de Nederlander maar de Engelsman hier in gebreke . . . Het zou bedenkelijk worden, wanneer feitelijk door Engelse tussenpersonen, die ons volk niet kennen, werd uitgemaakt, met welke organisaties in contact zal worden getreden. Afgedacht van de vorm, waartegen zich Uwer Majesteits bezwaren richtten, waren de strevingen van minister Furstner en kolonel de Bruyne juist.'²

Van dat laatste trachtte Gerbrandy ook Rabagliatti te overtuigen. Hij riep deze en de Bruyne bij zich en deed op beiden een dringend beroep, de strijdbijl te begraven. Hij vatte samen wat gebeurd was, maar dat deed de Bruyne vervolgens óók en wel op zulk een agressieve wijze dat Rabagliatti zich 'insulted' achtte en de Bruyne toebeet, 'dat ik', aldus de Bruyne, 'geen begrip had van *'Allied cooperation'*.'³

De wagen zat weer vast en kwam nog vaster te zitten toen Rabagliatti op 6 mei schriftelijk aan de Bruyne deed weten dat Hazelhoff binnen enkele dagen zou trachten, de geheime agent de Jonge een tweede zender/ontvanger toe te spelen, en dat bij dezelfde gelegenheid getracht zou worden, Vorrinks boodschapper (Althoff) op te halen. Wat Althoffs komst betrof, had Rabagliatti dus toegegeven – maar hij wilde de in staat van beschuldiging gestelde Hazelhoff blijven inschakelen! Op 7 mei antwoordde de Bruyne dat hij die inschakeling afwees. Nog diezelfde dag zond Rabagliatti hem een honende repliek:

¹ Verslag, 24 april 1942, van kapitein H. Liefstinck, weergegeven door getuige Furstner, *Enq.*, dl. IV c, p. 397. ² Brief, 28 april 1942, van Gerbrandy aan koningin Wilhelmina (archieff kab. der koningin). ³ Getuige M. R. de Bruyne, *Enq.*, dl. IV c, p. 456.